

เอกสารการเรียนรู้

ปรัชญาชาวบ้าน ที่ใช้บ่อย 83

คำ

---

www.wordyguru.com

14 สิงหาคม พ.ศ.2564

ตัวอย่างปรัชญาชาวบ้าน ที่ใช้บ่อย

1. กะทิงยิ่งเคียวยิ่งมัน กะทอนยิ่งทุบยิ่งหวาน ชีวิตยิ่งพบปัญหายิ่งฉลาด
2. การกินเมื่อหิว เป็นความต้องการของร่างกาย การกินเมื่ออยาก เป็นความต้องการของกิเลส เราต้องเลือกเอาเอง จะกินเพื่อร่างกาย หรือกิเลส
3. การขอที่ไม่ต้องละลาย คือ ขอโทษ การให้ที่ไม่ต้องออกอะไรเลย คือ การให้อภัย
4. การคิดดี ทำดี พูดดี เป็นการให้พรตัวเอง ซึ่งเป็นพรที่ประเสริฐ ยิ่งกว่าพรใดๆ ในโลก
5. การชอบพูดถึงความดีของเขา คือความดีของเรา การชอบพูดถึงความไม่ดีของเขา คือความไม่ดีของเรา
6. การโต้เถียงแม้จะมีเหตุผล แต่ถ้าใช้ท่วงท่าที่แข็งกร้าว ก็ยากที่จะเอาชนะได้ แต่การโต้แย้งโดยใช้เหตุผล ด้วยท่วงท่าที่อ่อนน้อม สามารถเอาชนะได้ โต้เถียงกับเขามือเบาๆ ชัดแย้งกับเขามือเบาๆ ไม่ต้องไปวิเคราะห์เขาว่าเขาเป็นคนแบบไหน แต่ควรพิจารณาเรา เราเป็นคนแบบไหน
7. การทำบุญไม่ต้องรอดอนแก่ เพราะไม่แน่ว่าจะได้บุญจนแก่หรือไม่ เพราะบางคนแก่แล้ว ยังไม่ได้ทำบุญก็มี
8. การที่ถูกเขาโกงบ้าง ถูกใส่ร้ายบ้าง ถูกกลั่นแกล้งบ้าง ควรคิดว่าดีเหมือนกัน ชีวิตจะได้ไม่แข็ง เป็นความตื่นเต้นอย่างหนึ่ง ที่ไม่ต้องลงทุนไปดูการแข่ง หรือไปดูการแข่งขัน
9. การที่เรายังต้องแสวงหาความสุข แสดงว่าเรายังขาดความสุข แต่ถ้าเรารู้จักทำใจให้เป็นสุขได้เอง ก็ไม่ต้องไปดิ้นรนแสวงหาที่ไหน
10. การนอนหลับเป็นการพักกาย การทำสมาธิเป็นการพักใจ คนส่วนใหญ่พักแต่กาย ไม่ค่อยพักใจ ทำให้ตนเองสดใสได้ ด้วยการยิ้มให้ตนเอง ทำให้คนอื่นสดใสได้ ด้วยการยิ้มให้เขา การยิ้มไม่ต้องลงทุนอะไรเลย แต่สร้างความสดใสได้มาก
11. การนินทาว่าร้ายเป็นเรื่องของเขา การให้อภัยเป็นเรื่องของเรา

12. การยินดีในธรรมย่อมชนะความยินดีทั้งปวง รสแห่งธรรม ย่อมชนะรสทั้งปวง การให้ทานธรรม ย่อมชนะการให้ทานทั้งปวง
13. การสะกิดคู้เขี่ย ความผิดพลาดของผู้อื่น ปมด้อยของผู้อื่น มีแต่จะทำให้เขาเสียใจ และอาจทำให้เสียมิตร ส่วนเราไม่ได้อะไรเลย
14. การให้ได้มาซึ่งความสะดวกทางกาย ต้องอาศัยวัตถุ ต้องลงทุน ต้องยื้อแย่ง แต่การให้ได้มาซึ่งความสุขทางใจ ไม่ต้องอาศัยวัตถุ ไม่ต้องลงทุน ไม่ต้องยื้อแย่ง เพียงทำใจให้สงบ ก็ได้พบสุขแล้ว
15. การให้อภัยไม่ต้องลงทุนอะไรเลย แต่การแก้แค้นลงทุนมาก
16. แก้วตัวไม่ได้ช่วยอะไร แต่แก้วช่วยให้อดีดีขึ้น คนรู้ธรรมะ ชอบเอาชนะคนอื่น คนปฏิบัติธรรม ชอบเอาชนะตนเอง
17. เขาว่าทำไมก็คำ ทนไม่ได้ แต่นำเรื่องที่เขาด่าว่า ไปขึ้นโรงขึ้นศาลเป็นปี ทนได้ บางทีไปทำร้ายเขา ฆ่าเขา จนต้องติดคุกหลายปี ทนได้ นี่คือ... เรื่องแปลกแต่จริงของมนุษย์
18. เขาว่าเราไม่ถึงนาที เขาอาจล้มไปแล้วด้วย แต่เรายังจดจำ ยังเจ็บใจอยู่... นี่เราฉลาดหรือโง่กันแน่
19. คนที่ถูกนิทนาด่าว่ามีอยู่ทั่วไป ถ้าจะเพิ่มเราเป็นผู้ถูกนิทนา เข้าไปอีกสักคนจะเป็นไรไป
20. คนป่วยหวังสุขภาพที่ดี คนมั่งมีหวังชื่อเสียง คนยากจนหวังทรัพย์สิน คนไม่มีกินหวังอาหาร คนเกียจคร้านหวังอยู่เฉยๆ ไม่ต้องทำอะไร
21. คนมีปัญญา รู้จักทำใจให้เป็นสุข แม้แต่ในเรื่องที่ไม่น่าสุข คนโง่... สามารถทำใจให้เป็นทุกขได้ แม้ในเรื่องที่ไม่น่าทุกข
22. คนไม่ดี มักสนใจในความไม่ดีของคนอื่น คนดี มักสนใจในความดีของผู้อื่น
23. ความโกรธไม่ได้อยู่กับเราตลอดไป มันจะมาตอนเราเพลอเท่านั้น ถ้าเรามีสติ ความโกรธจะเข้ามาไม่ได้เลย
24. ความเย็น สามารถระงับความร้อนได้ ฉันทใจ ความสงบของเรา ก็สามารถระงับความพลุ่งพล่านของคนอื่นได้ ฉันทนั้น
25. ความสำเร็จของคน ไม่ได้เกิดจากสวรรค์ ไม่ได้เกิดจากโชคชะตา แต่เกิดจากการฝึกฝน อย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ
26. คากาที่ควรมีไว้ประจำใจ เมื่อจะซื้อของกินของใช้ ให้ท่องคากาว่า จำเป็นไหม จำเป็นไหม

27. คำขมนั้นแสนหวาน ใครๆก็ชอบ คำตินั้นขม ไม่มีใครชอบ แต่ผู้มีปัญญาสามารถนำคำดี มาแก้ไขพัฒนาตนเองได้
28. เงินไม่มีขา มันเดินมาหาเราเองไม่ได้ เรามีขา เราจึงต้องเดินไปหามัน
29. จงประหยัด คำดี แต่อย่าตระหนี่ คำขม
30. จะลงมือทำอะไรก็ตาม ถ้าคิดว่าทำได้ นั่นคือ... ได้รับความสำเร็จไปครึ่งหนึ่งก่อน แต่ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ นั่นคือ... ล้มเหลวทั้งหมด...
31. ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลัง อุปสรรค คือหนทางแห่งความสำเร็จ ขอให้เราทั้งหลายพึงใจในการต่อสู้ ยินดีเผชิญหน้ากับศัตรู และกล้าฝ่าฟันอุปสรรค
32. ดอกไม้งามได้เพราะ รูปลักษณ์ และสีส่น คนจะงามได้เพราะ พระธรรม
33. ดอกไม้สวยมีไว้ล่อแมลง คำลวงมักไพเราะ การตัดสินใจใครดีใครชั่ว เพียงอาศัยรูปกายภายนอก คำอ่อนหวาน.... ย่อมผิดพลาดได้ง่าย
34. ตัวพยาบาลหนักล้าหนัก สามารถทำลายตัวเองได้ ทำลายผู้อื่นได้ ต้องทำลายตัวพยาบาลก่อน ก่อนที่มันจะทำลายเรา และทำลายผู้อื่น ในโลกนี้ที่เขาลดต่ำกว่าเราก็มียิ่งกว่าก็มี รวยกว่าก็มี จนกว่าก็มี สวย หล่อกว่าก็มี ฉะนั้น อย่าเย่อหยิ่งทะนงตน หรือโศรกเศร้าไปเลย
35. ถ้าก้าวพลาดไปหนึ่งก้าวจะเป็นไร เพราะยังมีก้าวใหม่ที่ยืนคง
36. ถ้าขาดความพยายามแล้ว อย่าว่าแต่เชิญครกขึ้นเขาเลย แม้แต่เชิญครกลงเขา ก็ไม่มีทางทำได้
37. ถ้าคิดทำความดี ให้ทำได้ทันที ถ้าคิดทำความชั่ว ให้เลิกคิดทันที ถ้าเลิกคิดไม่ได้ ก็อย่าทำวันนี้ ให้พลัดวันไปเรื่อยๆ
38. ถ้าตั้งใจว่าทำได้ แม้นินหนักก็ยกไหว ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ แม้มืดทรายหนึ่งกำมือ ก็ยกขึ้นยาก
39. ถ้ายังหามิตรที่ดีไม่ได้ อยู่คนเดียวยังดีกว่า อยู่คนเดียวยังปลอดภัยกว่าคบมิตรที่เลว
40. ถึงจะรู้ร้อยเรื่องพันเรื่อง ก็ไม่สู้รู้เรื่องดับทุกข์ ถึงจะทำได้ร้อยอย่างพันอย่าง ก็ไม่สู้ทำใจ....
41. ทำงานเพราะต้องทำงาน กับทำงานเพราะรักงาน ให้ความรู้สึกที่ต่างกัน และให้ผลงานที่ต่างกันด้วย
42. ทุกชีวิตย่อมมีปัญหา ปัญหามีมาให้แก้ ไม่ใช่มีมาให้กลัดกลุ้ม การแก้ปัญหา เป็นหน้าที่ของชีวิต

43. แท้ที่จริงแล้ว เรามีความทุกข์ คนอื่นเขาก็มีความทุกข์ เพียงแต่เขาไม่ได้บอก ว่าเขามีทุกข์ การมีทุกข์ จึงเป็นเรื่องธรรมดาของคน
44. โทษคนอื่นแก้ไขอะไรไม่ได้ โทษตนเองแก้ไขได้
45. แนะนำผู้ที่ไม่ต้องการคำแนะนำ สั่งสอน ผู้ที่ไม่ต้องการคำสอน ย่อมเสียเวลา เหนื่อยแรงเปล่า ทั้งจะทำให้เขารำคาญด้วย
46. ในกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยว ปลาย่อมว่ายทวนน้ำเสมอ ปลาที่ลอยตามน้ำ ก็มีแต่ปลาตาย มนุษย์ต้องต่อสู้กับอุปสรรค เหมือนปลาวายทวนน้ำ ผู้ที่ปล่อยชะตาไปตามเหตุการณ์ ก็เหมือนคนที่ตายแล้ว
47. ในการคบคน ศิลปะใดๆ ก็สู้ความจริงใจไม่ได้
48. บ่นแล้วหมดปัญหาก็น่าบ่น บ่นแล้วมีปัญหา ไม่รู้จะบ่นหาอะไร
49. บางคน มีวัตถุอำนวยความสะดวกมาก แต่ยังไม่มีความสุขไม่ได้ บางคนมีวัตถุอำนวยความสะดวกไม่มาก แต่มีความสุขได้ สุขหรือไม่สุข.... ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุ แต่ขึ้นอยู่กับใจ ที่มองเห็นความเป็นจริงของโลกและชีวิต จนสามารถปล่อยวางคลายความยึดมั่นได้
50. บางคนเข้าใจผิดว่า การพูดมากแสดงถึงความเก่งกล้าสามารถ เขาจึงพยายามพูดให้มาก ในทุกสถานที่ ความจริงแล้วการพูดมากนั้นไม่ดี พูดน้อยเกินก็ไม่ดี การพูดพอดีเท่านั้นจึงจะดี
51. บ้านใหญ่โตจะมีความหมายอะไร ถ้าคนในบ้านไม่ยิ้มให้กัน
52. เป็นสุขง่าย เป็นทุกข์ยาก เห็นเขาสุข พलयสุขด้วย เห็นเขาทุกข์ คิดช่วยเหลือ เมื่อได้ลาภ ได้ยศ ได้สรรเสริญ หรือได้สุข จิตใจไม่พองนเกินไป เมื่อเสื่อมลาภ เสื่อมยศ ถูกนินทา หรือได้ทุกข์ จิตใจไม่ห่อเหี่ยวจนเกินไป นี้คือจิตใจของคนที่พัฒนาแล้ว
53. ผู้สนใจธรรม สู้ผู้รู้ธรรมไม่ได้ ผู้รู้ธรรม สู้ผู้ปฏิบัติธรรมไม่ได้ ผู้ปฏิบัติธรรม สู้ผู้ที่เข้าถึงธรรมไม่ได้ ไม่ว่าเรื่องที่ทำยากเพียงใด ขอเพียง... มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเจตนาแรงกล้าที่จะทำ นั้นเท่ากับว่าสำเร็จไปครึ่งหนึ่งแล้ว
54. พวกที่มีโอกาสถูกผีหลอกมีอยู่ 2 จำพวก พวกแรก กลัวผี พวกที่สอง เชื่อว่ามีผี
55. พอเขาชั่วก็ตีเตียน พอเขาดีก็ริษยา พอเขาตกต่ำก็เหยียบย่ำ คนเช่นนี้หาสุขได้ยากยิ่ง วิธีจัดการกับศัตรูได้ดีที่สุด คือการให้อภัย...
56. มิตรภาพอาจต้องใช้เวลาสร้างหลายปี แต่การทำลาย อาจทำได้ในนาทีเดียว ถ้าไม่ระวังวาจา

57. มีทรัพย์สินมาก ย่อมมีความสะดวกมาก มีธรรมะมาก ย่อมมีความสุขมาก
58. เมื่อก่อนยังไม่มีเรา เราเพิ่งมีมาเมื่อไม่นานมานี้เอง และอีกไม่นานก็จะมีเราอีก จึงควรรีบทำดี ในขณะที่ยังมี...เรา
59. เมื่อเกิดเป็นคน ต้องอยู่ร่วมกับคน จึงต้องกระทบกระทั่งกันบ้าง เป็นเรื่องธรรมดา
60. แม้จะฝึกให้เป็นผู้ไม่โกรธไม่ได้ แต่ฝึกให้เป็นผู้ไม่โกรธบ่อยได้ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักให้อภัยได้
61. แม้มันยิ่งใหญ่ แม้มันร่ำรวย แม้มันเด่นดัง แต่ถ้าได้มีชีวิตอยู่ อย่างไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนคนอื่น และทำประโยชน์ให้สังคมบ้าง ย่อมไม่เสียที ที่ได้เกิดมาเป็นคน
62. แม้อหฺวกระโหลกยังยืมได้ มันบอกว่า... ในโลกนี้ไม่มีอะไรน่ากลัว ไม่มีอะไรควรกลัว มีแต่ควรมีสู้
63. แม้อยู่ในสังคมที่เราร้อน เราก็ไม่จำเป็นต้องเราร้อนตาม แม้อยู่ในสังคมที่เครียด เราก็ไม่จำเป็นต้องเครียด
64. ไม่มีใครชอบคำติเตียน ไม่มีใครชอบคำนิินทา ไม่มีใครชอบคำด่า แต่ทั้งหมดนั้นทำให้คนได้ดีมามากต่อมากแล้ว
65. ยิ้มแย้มอย่างแจ่มใส เห็นใครทักก่อน นี่คือ.. วิธีแสดงเสน่ห์แบบง่ายๆ แต่ให้ผลมาก
66. รวย แต่ยังเป็นทุกข์มาก มีเกียรติ แต่ยังเป็นทุกข์มาก มีชื่อเสียง แต่ยังเป็นทุกข์มาก นั่นเพราะว่า... ความทุกข์มากหรือทุกข์น้อย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ แต่อยู่ที่... ความยึดมั่นถือมั่น มากหรือน้อยกว่ากันเท่านั้น
67. รู้จักทำให้รักผู้บังคับบัญชา รู้จักทำให้รักลูกน้อง รู้จักทำให้รักเพื่อนร่วมงาน สวรรค์ก็อยู่ที่ทำงาน เกลียดผู้บังคับบัญชา เกลียดลูกน้อง เกลียดผู้ร่วมงาน นรกก็อยู่ที่ทำงาน
68. เราเข้าใจเขาผิด เรายังรู้สึกเสียใจ เขาเข้าใจเราผิด ถึงเขาไม่พูด เขาก็คงรู้สึกเสียใจบ้างเหมือนกัน
69. เรายังเคยเข้าใจผิดผู้อื่น ถ้าคนอื่นเข้าใจเราผิดบ้าง ก็ใช้ว่าจะเป็นเรื่องแปลกอะไร ทำไมต้องเศร้าหมอง ในเมื่อเราไม่ได้เป็นอย่างที่ใครเข้าใจ
70. ลองสังเกต ชีวิตของคนที่ขัดสนลำบาก มันมาจาก ชีวิตที่ขาดความอดทน
71. โลกสว่างด้วยไฟ ใจสว่างด้วยแสงธรรม

72. **ว่าจะลอยขึ้นสูงได้ เพราะเหตุที่ต่ำลง ถ้าหมดลมว่าวก็ตก มนุษย์เราจะขึ้นสูงอยู่ได้ ก็เพราะต้องต่อสู้อุปสรรค ชีวิตที่ไม่เคยพบอุปสรรค จะหาทางก้าวหน้าไม่ได้เลย**
73. **เวลาเป็นยารักษาความทุกข์ ถ้าเราปล่อยให้ผ่านไป ยืงนานเท่าไร ความทุกข์ก็ยิ่งลดลง และอาจจะหายไปในที่สุด**
74. **สิ่งที่ฝึกนั้นมีมาก การฝึกในสิ่งที่คนอื่นฝึกยาก ย่อมได้ผล ที่คนอื่นได้รับยากเช่นกัน**
75. **สิ่งที่เรียกกันว่า โชคร้าย ไม่ได้มีมาทุกวัน ขอเพียงตั้งสติให้มั่น มีจิตใจที่เข้มแข็ง โชคร้าย ก็จะจากไปอย่างรวดเร็ว และสิ่งที่เรียกว่า โชคดี ก็จะมาแทนที่**
76. **แสงธรรมส่องใจ แสงไฟส่องทาง**
77. **อภัยให้แก่กันในวันนี้ ดีกว่าอโหสิให้กันตอนตาย**
78. **อยากรู้ว่าเขาเป็นคนเช่นไร ให้ดูจากเพื่อนสนิทของเขาก็ได้**
79. **อย่าโกรธฟุ่มเฟือย อย่าโกรธจุกจิก อย่าโกรธไม่เป็นเวลา อย่าโกรธมาก จะเสียสุขภาพกาย และสุขภาพจิต**
80. **อย่าคร่ำครวญถึงอดีต อย่างหงุดหงิดกับปัจจุบัน อย่าเพ้อฝันถึงอนาคต**
81. **อย่าสัญญากับใครง่ายๆ ถ้าไม่มั่นใจว่าจะทำได้ตามสัญญา สัญญาแล้วไม่ทำตามสัญญา เหมือนวาจาทารก เพียงส่งเสียงออกมา แต่หาสาระและความหมายไม่ได้ ทั้งยังทำลายเกียรติภูมิของตนเองด้วย**
82. **อ่อนน้อม อ่อนโยน อ่อนหวาน นั้นดี.... อ่อนข้อให้เขาบ้างก็ยังมีดี แต่... อ่อนแอ นั้น ไม่ดี**
83. **โอกาสที่จะเป็นเศรษฐี มีไม่เท่ากัน แต่โอกาสที่จะเป็นคนดี มีเท่ากัน ดวงจันทร์ยังมีข้างขึ้นข้างแรม ดวงอาทิตย์ยังมีมืดมิดบางครั้งว น้ำยังมีขึ้นมีลง นกยังมีบินสูงต่ำ เช่นเดียวกับชีวิตคน ย่อมมีสูงต่ำบ้างธรรมดา**

